

MARTIJN
ASLANDER

ST▶RTEN — MET — OBSIDIAN

EINDELIJK GRIP OP JE EIGEN INFORMATIE

VANDUUREN
MEDIA

Aanbevelingen voor *Starten met Obsidian*

Starten met Obsidian is waanzinnig waardevol als je met Obsidian een vliegende start wil maken. Je leert de basics van Obsidian, maar dit boek gaat veel verder. Je krijgt een enorme rijkdom aan ideeën over hoe je op een toegankelijke en waardevolle manier kunt starten met persoonlijk kennismangement. Martijn legt uit waarom hij doet wat hij doet en dat helpt jou om keuzes te maken die bij jou passen.

— Mark Meinema

Wat als je alle boeken die je las, alle inspirerende gesprekken, je eigen inzichten en ideeën kon herlezen, hergebruiken, aanvullen? Als je voor een presentatie een pakkende opening wilde hebben en die uit je notities kon selecteren? Of een paar minuten door interessante quotes door jou gecureerd wil scrollen? Martijn laat zien hoe hij dat al zijn leven lang doet. Met succes. Met als bonus hoe ook jij dat met de krachtige tool Obsidian concreet ook kunt doen.

— Arjan Broere

Ik zit te smullen van je boek, Martijn. Lekker concreet, enthousiast en precies wat ik nodig had. Obsidian voelde eerst bedreigend, als een jungle vol haakjes en hashtags. Dankzij jouw gidsende stijl begint het landschap zich te ontvouwen. Geen technische abracadabra, maar heldere stappen. Alsof iemand eindelijk mijn warrige hoofd begrijpt én weet wat ik ermee kan. Obsidian blijkt geen doel op zich, maar een vliegwiel voor ideeën. Mijn beginnersangst maakt plaats voor zin om te creëren. Aanrader voor iedereen die slimmer wil werken met een opgeruimd gemoed.

— Teun-Pieter de Snoo, Politieacademie

Martijn biedt praktische handvatten om met Obsidian grip te krijgen op je studie, zonder dat je vast komt te zitten in een rigide systeem. Zijn aanpak laat zien dat notities méér kunnen zijn dan alleen losse aantekeningen. Ze vormen een dynamisch netwerk waarbij ideeën, kennis en betekenisvolle relaties samenkomen om jou verder te helpen. Ideaal voor iedere student die op zoek is naar een flexibel systeem dat zich aanpast aan hoe jij leert en denkt!

— Zeb Prudon

Een investering in tijd die achteraf helemaal in het niet valt bij je dagelijkse routines en het beste medicijn tegen vergeetachtigheid en ordening”

— Henk Eggens

Een paar jaar geleden maakte Martijn me enthousiast over Obsidian. Tegenwoordig gebruik ik het dagelijks, zowel professionele als privéleven. Al mijn kennis is nu makkelijk vindbaar, gelinkt en geordend op een manier die precies bij mij past.

Nu heeft Martijn een boek geschreven dat je helpt om te starten met Obsidian aan de slag te gaan. Ik heb het met veel plezier gelezen, en ondanks dat ik al een tijd met Obsidian bezig ben, heb ik er toch weer veel van opgestoken. Het is een tool waarin je blijft ontdekken, vooral door het gewoon te gaan doen. Obsidian voor beginners is een praktisch boek dat je hierbij op weg helpt.

— Rijn Vogelaar

In plaats van een shiny new tool-opwelling geeft dit boek je een stevige basis om kennis vangen tot een gewoonte te maken, zonder dat je wordt overdonderd.

Martijn deelt zijn best practices, handige templates en praktische workflows. Zodat je niet alleen begint, maar ook verder bouwt.

— Marieke van Vliet

Obsidian is mindblowing! Martijn neemt je in dit boek aan de hand om deze tool in te richten op een manier die bij jou past. Zeer helder, met concrete stappenplannen en uitleg over het waarom. Ik heb daardoor een vliegende start kunnen maken, iets wat me in mijn eerste poging alleen niet lukte. Toen haakte ik af, ik begreep gewoonweg niet wat ik deed.

Vergis je niet, je leert met dit boek niet zozeer werken met een tool. Je leert hoe je omgaat met informatie en kennis, hoe je dat beschikbaar en toegankelijk maakt en houdt. Dat kan je wereld wel eens op zijn kop zetten, dat deed het zeker bij mij! Ik voel nu al dat dit me zo gaat helpen om een rustiger brein te krijgen en meer ruimte te maken voor mijn creativiteit, ik ben verliefd!

— Susanne Mol

Een prachtige gids voor wie zijn informatie niet alleen wil beheeren, maar wil laten stromen. Martijn laat zien hoe informatieliquiditeit je productiviteit, creativiteit en persoonlijke groei versterkt.

— Thijs Pepping, Techniekfilosoof, Sogeti

In het verleden heb ik nog wel eens gepoogd boeken te lezen over software en knopjes. Het is me niet gelukt om ook maar een van deze boeken volledig door te komen.

Dit boek daarentegen leest erg makkelijk omdat het doorspekt is met het enthousiasme, de humor en de passie van Martijn. Waar ik eerst sceptisch was over het feit of deze tool iets voor

mij zou zijn kan ik inmiddels meedelen dat Obsidian er een gebruiker bij heeft.

— Maarten van den Berg

Martijn is er in geslaagd om een boek over Obsidian te schrijven dat leest alsof hij naast je zit, je alles vertelt en je echt meeneemt in zijn passie voor deze tool. Vlot, helder en zó aansprekend geschreven dat je direct wilt beginnen!

Vroeger had ik alles overal staan, maar nu niet alleen overzichtelijk bij elkaar, maar ook aan elkaar gelinkt. En dat is goud. Dit is je persoonlijke toolkit, je vertrouwde gids in de wereld van slimme kennisorganisatie. Absoluut onmisbaar!

— Sylvia Holtslag

Starten met Obsidian

Starten met Obsidian

Martijn Aslander

VANDUUREN
MEDIA

ISBN: 978-94-6356-406-9
NUR: 991, 801
Trefw.: kennismanagement

Omslagontwerp: Bruggn Design, Purmerend
Opmaak: Van Duuren Media, Culemborg/Barcelona
Druk: Printforce, Culemborg

Eerste druk: juli 2025

Dit boek is gedrukt op een papiersoort die niet met chloorhoudende chemicaliën is gebleekt. Hierdoor is de productie van dit boek minder belastend voor het milieu.

Copyright © 2025 Van Duuren Media B.V.

Van Duuren Informatica is een imprint van Van Duuren Media B.V.

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatie- of andere werken (artikel 16 Auteurswet 1912), in welke vorm dan ook, dient men zich tot de uitgever te wenden.

Dit boek is samengesteld met behulp van AI. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan noch de redactie, noch de auteur, noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

Lezersvoordeel, zo werkt het!

Van Duuren Media biedt jou als lezer veel voordeel en extra content. Daarvoor hoef je slechts dit boek te registreren bij Van Duuren Media. Je profiteert dan van deze voordelen:

- **Je ontvangt een link naar diverse voorbeeldsjablonen**
- Je bent als eerste op de hoogte van onze exclusieve lezersaanbiedingen en kortingen op een ruime selectie van onze boeken
- Je ontvangt regelmatig onze nieuwsbrief met relevante informatie over nieuwe boeken, de beste artikelen van ons blog Computer Creatief, boektrainingen, masterclasses en interessante kortingsacties
- Je kunt de webversie van dit boek online lezen en doorzoeken in de browser op computer of tablet (niet via een e-reader)

Om te profiteren:

- 1 Ga naar **vanduurenmedia.nl/registreer**
- 2 Vul het formulier in en voer de registratiecode **Fn6YtxA8w2** in
- 3 Je ontvangt een bevestigingsmail waarin staat hoe je meteen kunt profiteren van het lezersvoordeel

Blog Computer Creatief

De wereld van pc's & tablets, fotografie & beeldbewerking en webdesign & IT-management is voortdurend in beweging. Alle nieuwe ontwikkelingen houden wij bij op ons blog Computer Creatief. Het biedt een actuele, brede en dynamische aanvulling op onze boeken, met antwoorden op actuele vragen, zodat je het meeste uit uw computer- en foto-apparaat haalt.

Neem gauw een kijkje op **www.computercreatief.nl**.

Sociale media

Van Duuren Media biedt haar lezers aanvullende service en fora via verschillende socialemediakanalen. Je vindt ons op X, Facebook en LinkedIn:

Op X: volg ons via **@VanDuurenMedia**

Op Facebook: **www.facebook.com/vanduurenmedia**

Op LinkedIn: **www.linkedin.com/company/vanduurenmedia**

Ontdek de voordelen van digitaal lezen op Yindo

Op Yindo vind je digitale boeken van verschillende uitgeverijen, waaronder Van Duuren Media; deze zijn tegen betaling in te zien. Enkele voordelen van Yindo:

- je kunt boeken permanent of tijdelijk aanschaffen
- met de zoekfunctie doorzoek je een boek op onderwerp of trefwoord
- het aanbod omvat leverbare en niet meer leverbare boeken

Kijk voor meer informatie op **www.vanduurenmedia.nl/yindo**

Inhoud

Voorwoord	xv
I Inleiding: van informatiechaos naar tweede brein	1
Waarom dit boek nu zo relevant is	1
De revolutie van bidirectionele links	1
Van chaos naar overzicht met de ACE-methode	2
Praktisch en toegankelijk	2
Samenwerking tussen mens en AI	2
Voor wie dit boek waardevol is	3
Het grotere verhaal	3
Start vandaag	4
Gratis voorbeeldsjablonen	4
1 Wat is Obsidian en waarom zou je het gebruiken?	5
Revolutie in persoonlijk kennisbeheer	6
Eenvoudige tekstbestanden, groot gemak	7
Koppelingen: de indrukwekkende superkracht van Obsidian	8
Markdown? Simpel, mooi én handig!	10
Waarom overstappen van Evernote, OneNote of Notion	11
Populariteit bij verschillende doelgroepen	13
Obsidian en digitale fitheid	16
Technische voordelen die je leven makkelijker maken	17
Begin klein, maar begin vooral!	19
Veelgestelde vragen van beginners	20
De transformatie die je te wachten staat	20
Een olifant eet je in stukjes, niet in één keer	21
2 Strategische voorbereiding	23
Waarom je informatie wilt bewaren	25
ACE-methode: logisch archiveren van informatie	29
Informatieliquiditeit: zorg dat je alles direct terugvindt	31
Beginnersfouten (en hoe je ze vermijdt)	37
Een praktisch stappenplan	38
Sjablonen: consistentie zonder gedoe	45
Klaar voor de start	48

3	Obsidian installeren en je eerste notitie maken	49
	Stap 1: Obsidian downloaden en installeren	49
	Stap 2: je eerste kluis aanmaken	50
	Stap 3: je eerste notitie maken	51
	Stap 4: Markdown – de taal van je tweede brein	52
	Stap 5: de magie van interne links	55
	Stap 6: instellingen – maak Obsidian van jou	56
	Stap 7: ingebouwde plug-ins	57
	Stap 8: je eerste dagen met Obsidian	59
	Stap 9: veelgemaakte beginnersfouten voorkomen	59
	Troubleshooting: als het even niet lukt	61
	Praktijkverhalen: hoe anderen begonnen	61
	Je eerste miniproject: de “Waarom Obsidian”-notitie	62
	De eerste stap is gezet!	63
4	Notities organiseren met mappen en tags	65
	Van chaos naar overzicht: organisatie	65
	ACE in actie: van theorie naar praktijk	66
	Links: de echte revolutie van Obsidian	68
	Tags: het handige hulpmiddel (niet de hoofdact)	70
	De magie van mappen, links en tags gecombineerd	71
	Groeiend systeem: van vijftig naar 5000 notities	72
	Maps of Content: je persoonlijke kenniskaarten	73
	Organisatie voor verschillende werkstijlen	74
	Als het even niet lekker loopt	76
	Wekelijkse terugblik en onderhoud	77
	Actieplan: begin vandaag	77
	Het echte doel van organiseren	78
	Klaar voor meer	78
5	Links tussen notities maken en gebruiken	79
	Links als game changer	79
	Effectief linken in Obsidian	80
	Wanneer gebruik je welke links?	82
	Veelgemaakte fouten	84
	Checklist voor goede links	86
	Backlinks: automatische verbindingen ontdekken	87

Projecten verbinden: van chaos naar overzicht	92
Van boeken naar levende kennis	99
Van links maken voor beginners naar gevorderden	102
6 Geavanceerde Markdown en mooiere notities	107
Goede opmaak bespaart tijd	107
Obsidian-specifieke Markdown die het verschil maakt	109
Callouts: informatieblokken die opvallen	110
Tabellen: overzicht in rijen en kolommen	111
Sjablonen: eenmalig nadenken, vaak hergebruiken	113
Emoji als visuele ankers	126
Praktische tips voor dagelijks gebruik	128
Veelgemaakte fouten en hoe je ze voorkomt	129
Van goed naar uitstekend: volgende stappen	129
Samenvattend: je Markdown-toolkit	130
Praktische oefening	130
7 Slim uitbreiden met de juiste plug-ins	131
Wat zijn plug-ins?	132
Het dilemma: meer functionaliteit versus complexiteit	132
De levendige plug-incommunity	133
Communityplug-ins installeren: je eerste stappen	133
Je eerste plug-ins: start met deze drie	134
Je eerste week met plug-ins: een praktische aanpak	141
Waarom minder vaak meer is	142
Veelgemaakte beginnersfouten (en hoe je ze voorkomt)	142
Wanneer je géén plug-ins nodig hebt	143
Conclusie: plug-ins als gereedschap, niet als speelgoed	144
8 Grafiekweergave – je kennisnetwerk visualiseren	147
Wat is de grafiekweergave?	147
Waarom grafiekweergave (soms) waardevol is	149
Globale versus lokale grafiek	150
Filters: van chaos naar inzicht	151
Je wekelijkse detectivesessie	153
Je eerste tien minuten met grafiekweergave	154
Veel(mee)gemaakte frustraties (en oplossingen)	154
Conclusie	155

9	Obsidian onderweg: mobiel werken en synchroniseren	157
	Synchronisatie-opties in de praktijk	158
	Quick Capture: een praktisch knelpunt	160
	Hoe ik het zelf gebruik	161
	Waar je tegenaan loopt (en hoe je het oplost)	162
	Het grootste voordeel: altijd-aan kennissysteem	162
	Conclusie: van tool naar levenshouding	163
10	Tips en trucs voor dagelijkse slagkracht	165
	Waarom gewoonten belangrijker zijn dan functies	165
	De 80/20-regel van dagelijkse slagkracht	166
	Gewoonte: regelmatig opruimen met slimme overzichten	166
	Gewoonte: razendsnel navigeren naar elke notitie	167
	Gewoonte: links maken tijdens schrijven	168
	Gewoonte: de wekelijkse review	170
	Workflows die tijd besparen	171
	Veelgemaakte slagkrachtvalkuilen (en mijn lessen)	173
	Als het even niet lukt: problemen oplossen	175
	Waar je zou kunnen beginnen: probeer dit eens	176
	Slotwoord: van zoeker naar vinder	176
11	Nawoord	179
A	Verder lezen – verder leren	181
	Verder lezen	181
	PKM Summit	181
	Digitale Fitheid Community	182
	Over de auteur	185
	Index	189

Voorwoord

Frank Meeuwsen

PKM is like Minecraft for adults who grew up being told video games are 'unproductive'.

– Ilovepolthavemybabie op Reddit.

Deze quote kun je zo in Obsidian zetten. Krijg je van me. In mijn vault heeft de notitie de tags #pkm en #presentatie gekregen, omdat ik wist dat ik het ooit eens ergens zou gaan gebruiken in deze context. Et voilà. Binnen seconden had ik de openingsquote gevonden bij dit voorwoord.

Seconden.

Dat woord ga je vaker tegenkomen in dit boek. Ik ken Martijn als iemand die per seconde leeft, werkt en denkt. Sinds onze ontmoeting in 2006 ben ik zelden iemand als Martijn tegengekomen. We brachten de term Lifehacking naar Nederland, wat daarna voor Martijn doorgroeide naar Permanent Beta, Easycratie, Nooit Af en Ons Werk is Stuk. Onder andere. De man is een wandelend kenniscentrum. Niet in zijn hoofd, maar in zijn systemen. Zijn vermogen om mensen, informatie en concepten te verbinden zou niet mogelijk zijn zonder zijn vermogen om dit in seconden op te slaan en later terug te vinden.

Nu wil ik dit niet als een eulogie laten klinken. Martijn is er immers nog gewoon. Na zijn herseninfarct begin 2025 startte hij met dit boek, terwijl hij álles rondom zijn infarct en herstel in Obsidian verzamelt, verbindt en verrijkt. In dit boek zul je voorbeelden tegen-

komen hoe hij dat doet. Gebruik het als springplank voor je eigen ideeën en kennisopslag.

Nog even terug naar die seconden. Het fijne van dit boek is dat je alles in je eigen tempo kunt doen. Als je de meetups van de PKM Community bezoekt, dan kan de kennis als een tsunami over je heen komen. Het kan veel zijn en veel tegelijk. Met deze handleiding bepaal je je eigen ritme en je eigen snelheid. Je krijgt een kijkje in het hoofd van Martijn, hoe hij werkt, waarom hij de dingen doet die hij doet en wat het hem brengt. Dat betekent niet dat je het exact na gaat maken. Je krijgt het handelingsperspectief, de agency, om je eigen weg te vinden in de wereld van PKM, Persoonlijk Kennis Management.

Persoonlijk is het sleutelwoord in dit hele boek. Alles wat je doet in Obsidian is van jou en voor jou. Er is geen foute manier. Er is alleen jouw manier. En die is altijd goed als jij er blij van wordt. Ben je niet meer blij? Verander je manier van werken en ga verder. Persoonlijk is net zo goed privé. Al je informatie staat lokaal, zolang als jij dat wilt. Je deelt wat je zelf wilt. Online, in de community of tijdens bijeenkomsten.

Zo leer ik elke keer weer van Martijn. Ik leer van zijn experimenten en hoe hij zijn leven als een laboratorium inricht. Wij krijgen nu collectief een kijkje in de logboeken van het lab. Een kenniscodex waar je nog vaak naar zult grijpen.

Leg dit boek naast je laptop of computer. Streep er in, gebruik tabs om handige tips terug te lezen, probeer de tips uit, schrijf erbij, verbeter, vul aan. Ga zijn weekplanning gebruiken, laat je aan de hand meenemen en laat los op het moment dat het goed voelt. Dit is een levend boek, net als jouw kennissysteem een levend organisme zal worden. Juist dan ga je er de meeste waarde uit halen. Als je er mee spreekt, discussies hebt, keuzes maakt, schuift, probeert, test,

experimenteert. Dat ga je in dit boek leren. Maar eigenlijk kun je dat al. Martijn heeft met zijn stappenplan de juiste woorden gevonden om het gevoel bij je naar boven te brengen zodat je het gaat dóen.

Er is niets wat je tegenhoudt. Obsidian is gratis, jouw kennis is van jou en je hebt een computer. Maak een notitie, maak nog een notitie, verbind ze aan elkaar. Nu ben je begonnen. Dat duurde slechts een paar seconden, maar je toekomst wordt zo veel leuker.

Frank Meeuwsen

Creative PKM Technologist en Natural Born Blogger.

Inleiding: van informatiechaos naar tweede brein

Waarom dit boek nu zo relevant is

We verdrinken in informatie. Gemiddeld besteedt een kenniswerker 240 uur per jaar aan zoeken naar informatie waarvan ze weten dat ze die ergens hebben opgeslagen. Plus nog eens 320 uur compensatietijd. Samen 560 uur per jaar – bijna vier volledige werkmaanden – aan informatiechaos.

Dit boek biedt de oplossing: transformeer van een “eekhoorn die zijn eikeltjes niet kan vinden” naar iemand met een betrouwbaar tweede brein.

De revolutie van bidirectionele links

Het geheim zit in iets dat Tim Berners-Lee al in 1989 bedacht: de hyperlink. Maar dan zoals hij oorspronkelijk bedoeld was – twee kanten op werkend. In Obsidian wordt elke notitie onderdeel van een levend netwerk waarin verbanden vanzelf zichtbaar worden.

In plaats van informatie weg te stoppen in digitale mappen, bouw je een web van kennis dat je helpt onverwachte verbindingen te ontdekken. Een gesprek over creativiteit toont automatisch alle gerelateerde projecten, boeken en eerdere gedachten. Het is alsof je een eigen internet hebt voor je brein.

Van chaos naar overzicht met de ACE-methode

Het boek introduceert de ACE-methode – een elegante manier om informatie te organiseren:

- **Atlas** Je kennislandschap.
- **Calendar** Reizen door je heden, je verleden en je toekomst.
- **Efforts** Waar dingen gebeuren.

Deze structuur schaaft mee van vijftig naar vijfduizend notities zonder de basis te veranderen. Het systeem groeit met je mee.

Praktisch en toegankelijk

Je zult geen technisch jargon of ingewikkelde theorieën tegenkomen. Het boek begint bij nul en bouwt stap voor stap op. Van je eerste notitie tot geavanceerde sjablonen die al gauw meer dan 100 uur per jaar kunnen besparen – equivalent aan vier volledige werkweken.

Elke hoofdstuk bevat concrete voorbeelden, schermafbeeldingen en direct uitvoerbare tips. Je leert niet alleen hoe Obsidian werkt, maar vooral hoe je het elke dag gebruikt.

Samenwerking tussen mens en AI

Een bijzonder aspect: dit boek is ontstaan door samenwerking tussen mij (de auteur), ChatGPT en vooral Claude (AI-tools). Niet als vervanging van menselijke creativiteit, maar als sparringpartner die helpt ideeën scherper te krijgen. De AI dwong me tot een helderder uitleg en structuur, terwijl mijn jarenlange ervaring de inhoud en praktische wijsheid leverde.

Deze werkwijze illustreert perfect wat het boek predikt: de beste resultaten ontstaan door slimme verbindingen – tussen ideeën, tussen tools, tussen mens en technologie. Voor jou als lezer van dit boek kan ik ook van harte aanraden een AI-tool in te zetten bij het gebruiken van dit boek en bij het spelen met Obsidian. Goede kans dat ChatGPT veel sneller een puzzel voor je oplost of een query maakt dan jijzelf. En dat is prima. Functioneel lui heet dat. Na een tijdje leer je ook hierdoor vanzelf de logica van veel dingen in Obsidian.

Voor wie dit boek waardevol is

Het maakt niet uit of je een student bent die grip wil krijgen op studiemateriaal, een professional die projecten moet managen of gewoon iemand die van orde houdt; dit boek helpt je een systeem te bouwen dat meeschaalt met jouw wensen en ambities.

Het gaat niet om perfecte organisatie, maar om een tweede brein dat werkt zoals jij denkt: met associaties, verbindingen en kruisverwijzingen.

Het grotere verhaal

Dit boek is meer dan een handleiding; het is een manifest voor bewuster omgaan met informatie. In een tijd waarin kennis geen macht meer is maar het vermogen om verbindingen te leggen, biedt dit boek de tools en mindset om je informatiekapitaal echt veel beter voor je te laten werken.

Tim Sanders zei het treffend: kennis wordt pas waardevol als je het deelt. Een goed kennissysteem maakt je niet alleen een betere zoe-

ker en vinder – het stelt je in staat om anderen te helpen vinden wat zij nodig hebben.

Start vandaag

Je hoeft geen technische expert te zijn. Begin klein, bouw langzaam uit, en ervaar hoe een systeem dat past bij je brein je werk transformeert van chaos naar meer flow.

Want uiteindelijk gaat het niet om de tool – het gaat om de vrijheid die ontstaat als je weet dat je waardevolle informatiekapitaal altijd binnen luttele seconden beschikbaar is.

Gratis voorbeeldsjablonen

Vergeet tot slot niet dit boek te registreren; zie daarvoor de informatie enkele pagina's terug. Je krijgt dan niet alleen toegang tot de webversie van dit boek, maar je ontvangt ook een link waarmee je enkele van de in dit boek besproken (voorbeeld)sjablonen kunt downloaden.

Wat is Obsidian en waarom zou je het gebruiken?

Iedere dag opnieuw worden we overspoeld met informatie. Mailtjes, appjes, interessante artikelen, geniale ideeën die plotseling in je opkomen en taken die je écht niet mag vergeten. Als je probeert dit allemaal bij te houden in je hoofd of via allerlei losse apps en notitieblaadjes, raak je vroeg of laat het overzicht kwijt. Klinkt dit herkenbaar? Vrijwel iedereen heeft hier mee te maken.

David Allen, de auteur van het beroemde boek *Getting Things Done*, zei het bij de opkomst van internet al heel treffend: "Je brein is bedoeld om mee te denken, niet om te onthouden."

In het boek *Het Geheugenpaleis* van Joshua Foer las ik dat de meeste mensen die hun werk met een computer doen jaarlijks zo'n 240 uur per jaar kwijt zijn aan informatie zoeken waarvan ze zeker weten dat ze die ooit in hun bezit hadden. In een ander onderzoek las ik dat het effect ervan is dat je nog eens 320 uur per jaar bezig bent om dit te compenseren, door bijvoorbeeld dingen opnieuw te doen. Zonde van je tijd, maar dat mag iedereen natuurlijk zelf weten. De kenniswerker anno 2025 is een eekhoorn geworden die zijn eikeltjes niet meer kan vinden.

Hoe vaak heb je al gedacht "Ik weet dat ik hier eerder iets over heb opgeschreven, maar waar staat het ook alweer?" Of misschien herken je dit: je hebt een briljant idee tijdens het douchen, schrijft het snel op in de eerste de beste app op je telefoon, en een week later

is het spoorloos verdwenen in de digitale Bermudadriehoek van je devices. Frustrerend, maar ook vermoeiend.

Obsidian is niet zomaar de zoveelste notitie-app. Het is mijn persoonlijke, slimme en flexibele kennis- en informatie-assistent die orde in mijn chaos schept. Maar wat maakt Obsidian nou zo bijzonder? En waarom zweren steeds meer mensen – van studenten tot ceo's, van schrijvers tot wetenschappers – bij dit programma?

Revolutie in persoonlijk kennisbeheer

Voordat we duiken in wat Obsidian allemaal kan, is het goed om te begrijpen waarom het überhaupt bestaat. De makers van Obsidian, Erica Xu en Shida Li, waren zelf gefrustreerd door de beperkingen van bestaande notitie-apps. Ze wilden iets wat snel was, privacy respecteerde, en vooral: dat werkte zoals hun brein werkte – met associaties, verbindingen en kruisverwijzingen.

Ze realiseerden zich dat de meeste apps je dwingen om in hokjes te denken: deze notitie hoort in dit mapje, dat document past in die categorie. Maar zo werkt ons brein helemaal niet! De dominante ordeningsmechanismen van mensen zijn nog steeds gebaseerd op mapjes, submapjes en documenten. Maar dat is gebaseerd op papier! En we leven echt al geruime tijd in een digitaal tijdperk.

Een gedachte over je nieuwe project kan tegelijkertijd te maken hebben met dat interessante artikel dat je vorige maand las, die podcast waar je gisteren naar luisterde én dat gesprek met je collega van vanmiddag. In welk mapje stop je dat? Eigenlijk hoort het wel in zes mapjes. Maak je dan zes kopieën? Op het web lossen we dat op met linkjes. Tot Obsidian was daar eigenlijk geen goede oplossing voor op je computer. Maar daar zit precies het verschil. Gelinkte informatie, en daarmee omarmt Obsidian deze natuurlijke manier van denken.

Nick Milo, een vaste gast van de PKM Summit (Persoonlijk Kennis Management) die ik jaarlijks organiseer in Utrecht noemt dit een *Ideaverse*. We hebben al een internet voor onze buitenwereld, maar nog niet voor onze binnenwereld. En daar is Obsidian méér dan geschikt voor.

Eenvoudige tekstbestanden, groot gemak

Obsidian werkt met simpele tekstbestanden. Dit lijkt misschien saai, maar is tamelijk briljant. Waarom? Omdat het ervoor zorgt dat je altijd controle houdt over jouw eigen informatie (geen overbodige luxe gezien de groeiende macht van techreuzen over jouw data). Geen gedoe meer met vastzitten aan ingewikkelde software of dure abonnementen. Alles wat je opslaat, kun je direct lezen en gebruiken op elke computer of telefoon, zelfs zonder Obsidian. Ook over 20 jaar nog.

Toen ik nog met Evernote werkte, werd mijn database steeds trager en voelde ik me gevangen in hun systeem. Ik had tienduizenden notities verzameld in al die jaren, maar het programma werd steeds logger en trager. Zoeken duurde eeuwen, synchroniseren was een nachtmerrie en ik maakte me zorgen: wat als Evernote ooit stopt of zijn businessmodel drastisch verandert? Op enig moment werd het bedrijf overgenomen en kon ik mijn data niet meer volledig lokaal downloaden. Tijd voor een tijdrovende migratie!

Na mijn overstap naar Obsidian merkte ik meteen hoe verfrissend het is om snel bij al mijn data te kunnen komen, zonder gedoe. Zelfs jaren later blijft dat een verademing! Mijn notities zijn gewoon .md-bestanden op mijn computer. Dat is een variant van het uiterst simpele .txt-bestand, dat platte, ongeformatteerde tekst bevat. Ik kan ze openen met elk willekeurig tekstprogramma, zelfs met apps als Notities en Kladblok. Ze zijn van mij, niet van een

bedrijf in Silicon Valley. Verderop zie je het verschil tussen een .txt-bestand en een Word-bestand. Onder de motorkap heeft Microsoft allemaal extra data en opmaakgedoe toegevoegd. Ruis en niet echt nodig.

Waarom platte bestanden zo krachtig zijn

Met gewone tekstbestanden kun je je informatie organiseren op elke manier die voor jou werkt. Voor mij duurde het even voor het kwartje viel. Maar nu ik informatie beter begrijp, snap ik ook beter hoe computers ‘denken’ en werken. En is het logisch opslaan van informatie simpel en doeltreffend.

Een concreet voorbeeld: stel je hebt notities over ‘gezond leven’. In een traditionele app moet je kiezen: zet je deze bij ‘Persoonlijke ontwikkeling’ of bij ‘Gezondheid’? In Obsidian hoef je niet te kiezen. Je maakt gewoon links naar beide onderwerpen, en je notitie leeft op beide plekken tegelijk. Als je daar wat aan verandert of toevoegt, vind je dat dus op beide plekken terug. Geen gedoe meer met versies van informatie.

Koppelingen: de indrukwekkende superkracht van Obsidian

Wat Obsidian écht onderscheidt, is de snelheid en het gemak waarmee je jouw notities met elkaar verbindt. Stel, je leest iets interessants en maakt daar een notitie over. Weken later schrijf je iets over een project dat raakt aan die eerdere gedachte. Met één klik – of zelfs nog makkelijker, met twee vierkante haakjes [[zoals dit]] – verbind je die twee notities met elkaar. Zo ontstaat er langzaam een web van waardevolle informatie waarin je eenvoudig verbanden en nieuwe ideeën ontdekt. Zo aan het begin van dit boek lijkt dat wellicht nog een abstract begrip, maar langzaam zal het beginnen te dagen!

De magie van bidirectionele links

Hier wordt het pas echt interessant: deze links werken twee kanten op. Als je vanuit notitie A linkt naar notitie B, ziet notitie B automatisch dat ernaar gelinkt wordt. Dit heet een *backlink* en het is verfrissend voor je denken. Je ontdekt verbanden die je zelf niet eens bewust had gelegd. Op het web werken links maar één kant op. Je klikt op een link en ineens ben je ergens anders. Maar er is niet automatisch een link weer terug. En toen de link bedacht werd door Ted Nelson in 1965 had hij de link écht bedacht als tweerichtingsverkeer. En met Obsidian gebruiken we nu eindelijk de hyperlink zoals die oorspronkelijk bedacht was – twee kanten op.

Een praktisch voorbeeld: je leest een inspirerend boek over digitale fitheid en maakt daar uitgebreide notities over. Later werk je aan een presentatie die raakvlakken heeft met dat boek. In Obsidian link je eenvoudig jouw presentatie aan je eerdere boeknotities. Bij het voorbereiden van je presentatie vind je direct alle relevante gedachten en ideeën terug.

Maar hier komt de magie: maanden later werk je aan een artikel over timemanagement. Je opent je oude notities over timemanagement en ziet in de backlinks dat je presentatie over digitale fitheid ook naar dit onderwerp linkte. Je klikt door en ontdekt een verband dat je compleet was vergeten. Dit soort serendipiteit – toevallige ontdekkingen – gebeurt constant in Obsidian. En daarmee is het Pokon voor je brein. Een ideeënversneller en een inzichtmachine.

Het Zettelkasten-systeem in de 21e eeuw

Niklas Luhmann schreef werkte vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw aan een papieren voorloper hiervan, genaamd *Zettelkasten*. Daarbij werd hij geïnspireerd door een illustere voorganger: Carl Linneaus, die handige indexkaartjes gebruikte om kennis en informatie vast te leggen en te classificeren. Obsidian brengt dit bewezen systeem naar het digitale tijdperk, maar dan zonder de beper-

kingen van fysieke kaartjes. Bibliothecarissen en informatieprofessionals zijn de Jedi's van deze tijd. Er zit veel wijsheid over omgaan met informatie in die sector, en wat oppervlakkig wellicht eerst saai leek, is buitengewoon handig en krachtig!

Markdown? Simpel, mooi én handig!

Obsidian werkt met dus met .md, en md staat hier voor *Markdown*, een soort .txt-bestandsformaat. Het is een makkelijke manier om je notities duidelijke opmaak te geven zonder gedoe. Met een paar eenvoudige tekens maak je kopjes, lijstjes, dikgedrukte woorden of hyperlinks. Je notities zien er meteen strak en overzichtelijk uit, zonder uren kwijt te zijn aan vormgeving. Het kost slechts een paar minuten om te leren.

Markdown in vijf minuten

Dit is de basis ervan:

```
# Dit is een grote kop
## Dit is een subkop
**Dit is dikgedrukt**
*Dit is cursief*
- Dit is een opsomming
[[Dit is een link naar een andere notitie]]
```

Met deze zes simpele trucjes kun je al negentig procent van je notities perfect opmaken. Geen ingewikkelde knoppen, geen zoeken in menu's – gewoon typen en klaar.

Zelf ben ik absoluut geen fan van ingewikkelde codes of lange handleidingen. Markdown voelde meteen intuïtief, alsof ik altijd al zo schreef. Het geeft mijn notities precies genoeg structuur zonder mijn creativiteit in de weg te zitten. En het mooiste? Als je een

1 Wat is Obsidian en waarom zou je het gebruiken?

foutje maakt, zie je dat meteen en kun je het net zo snel herstellen. Een plaatje zegt meer dan duizend woorden. Hieronder zie je het verschil tussen een .md- of .txt-bestand en een Word-bestand:

Waarom Markdown toekomstbestendig is.

Een belangrijk punt dat vaak over het hoofd wordt gezien: Markdown bestaat al sinds 2004 en wordt gebruikt door miljoenen mensen wereldwijd. Het is een open standaard, geen gesloten formaat van een bedrijf. Dit betekent dat je notities over twintig jaar nog steeds perfect leesbaar zijn, ongeacht welke software er dan bestaat. Dit iets waar maar weinig mensen bij stilstaan: kan ik mijn informatie over twintig jaar ook nog openen?

Waarom overstappen van Evernote, OneNote of Notion

Je vraagt je misschien af: waarom overstappen van andere bekende apps zoals Evernote, OneNote of Notion? Het antwoord is genuanceerder dan je denkt. Elke app heeft zijn sterke punten, maar Obsidian excelleert op gebieden die voor kenniswerkers cruciaal zijn: snelheid, controle en flexibiliteit.

Obsidian versus de rest

Evernote:

- Evernote is geweldig voor het verzamelen van webcontent, maar traag bij grote databases.
- Obsidian is bliksemsnel, zelfs met tienduizenden notities.
- Evernote zet je data op slot in hun formaat, Obsidian gebruikt open standaarden.
- Evernote kost maandelijks geld voor premium features, Obsidian is gratis voor persoonlijk gebruik.

OneNote:

- OneNote is naadloos geïntegreerd met Microsoft Office, maar voelt vaak traag en zwaar.
- Obsidian start binnen een paar seconden op en werkt lokaal, zonder synchronisatievertragingen.
- OneNotes vrije canvas geeft ruimte, maar zorgt snel voor visuele chaos en onvindbaarheid.
- Obsidians tekst- en linkstructuur maakt alles eenvoudig terug te vinden en te hergebruiken.
- OneNote dwingt een vaste hiërarchie af; Obsidian stimuleert netwerkdenken en kruiskoppelingen.
- In OneNote werk je in een gesloten systeem; Obsidian gebruikt open, leesbare .md-bestanden.
- OneNote is beperkt tot wat Microsoft biedt; Obsidian groeit mee via plug-ins en community features.
- OneNote voelt als een notitieblok met digitale lagen; Obsidian als een tweede brein in tekstvorm.

Notion:

- Notion oogt eenvoudig, maar blijkt in de praktijk verrassend lastig door het werken met blokken, ingewikkelde structuren binnen structuren, en een manier van denken die draait om databases.